

PROCEDURA SZACOWANIA SZKÓD W GOSPODARSTWACH ROLNYCH I DZIAŁACH SPECJALNYCH PRODUKCJI ROLNEJ

I. Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 roku w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 z późn. zm.).
2. Zarządzenie Nr 84 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 9 kwietnia 2010 roku w sprawie powołania Komisji Wojewódzkich do spraw szacowania i weryfikacji szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę.
3. „Informacja dla Komisji powołanych przez Wojewodę, dotycząca ogólnych zasad szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huraganu, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę, opracowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19.05.2010 roku.
4. Zarządzenie Nr 61/2009 Prezesa ARiMR z dnia 29 maja 2009 roku zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Warunków i zasad udzielania kredytów z dopłatą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania” do którego wprowadzono zmiany Zarządzeniem Nr 72/2009 Prezesa ARiMR z dnia 19 czerwca 2009 r., Zarządzeniem Nr 85/2009 Prezesa ARiMR z dnia 23 lipca 2009 r., Zarządzeniem Nr 118/2009 Prezesa ARiMR z dnia 12 października 2009 r., Zarządzeniem Nr 3/2010 Prezesa ARiMR z dnia 8 stycznia 2010 r. i Zarządzeniem Nr 6/2010 Prezesa ARiMR z dnia 20 stycznia 2010 r. (dostępne na stronie www.arimr.gov.pl w zakładce pomoc krajowa).

II. Ogólne zasady udzielania kredytów dla gospodarstw rolnych na wznowienie produkcji rolnej i przywrócenie funkcji użytkowych zniszczonych budynków w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

1. Dla poszkodowanych gospodarstw rolnych w wyniku suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny możliwe jest udzielenie pomocy w postaci kredytów "kłęskowych" na wznowienie produkcji rolnej (kredyt obrotowy) oraz przywrócenie funkcji użytkowych zniszczonych lub uszkodzonych budynków gospodarczych, ciągników i urządzeń rolniczych, plantacji wieloletnich (kredyt inwestycyjny).
2. Niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym musi być dotknięty pewien obszar (najmniej sołectwo), na którym znajdują się poszkodowane gospodarstwa, w rozmiarach stanowiących zagrożenie dalszego ich funkcjonowania.
3. Do szacowania strat w uprawach przyjmuje się, że minimalna powierzchnia uprawy nie może być mniejsza niż 0,1 ha jednolitej uprawy. W razie kilkakrotnego uszkodzenia tej samej uprawy, wysokość każdej następnej szkody ustala się z uwzględnieniem wysokości poprzednio ustalonych szkód.
4. Wyliczony metodą obniżenia przychodu i określony wartościowo poziom szkód **musi być wyższy niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej** z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody lub średniej z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji.

Więcej szczegółów dotyczących ogólnych zasad szacowania znajduje się w informacji dla Komisji powołanych przez Wojewodę opracowanej przez MRiRW.

III. Zadania Wydziału Nieruchomości i Rolnictwa Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w procedurze szacowania szkód.

1. Przygotowanie zarządzenia Wojewody w sprawie powołania Komisji Wojewódzkich do spraw szacowania i weryfikacji szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej.
2. Przygotowywanie zarządzeń o powołaniu Komisji Gminnych ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych.
3. Rozważenie potrzeby przeprowadzenia szkoleń członków Komisji Gminnych w zakresie szacowania szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi na wniosek gminy.
4. Ustalenie zasad:
  - udokumentowania powstałych szkód,
  - przekazywania komisjom rejonowym obowiązujących aktów prawnych związanych z szacowaniem szkód i udzielaniem kredytów klęskowych,
  - ustalania obowiązujących w województwie wzorów dokumentacji celem ujednoczenia prac Komisji Rejonowych i Gminnych.
5. Koordynacja prac Komisji Rejonowych.
6. Opracowywanie zbiorczych zestawień i ocen zakresu oraz wysokości szkód w gospodarstwach na terenie województwa.
7. Opracowywanie wniosku do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o uruchomienie procedury otwarcia preferencyjnej linii kredytowej „klęskowej” wraz z wymaganymi załącznikami.
8. Powiadomienie gmin o uruchomieniu linii kredytowych.
9. Współpraca z ARiMR oraz bankami w zakresie kredytowania rolników poszkodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.
10. Przestrzeżenie ustalonych limitów kredytów „klęskowych” dla województwa.
11. Ostateczna ocena pod względem merytoryczno – prawnym projektów opinii dla rolników ubiegających się o kredyty i skierowanie ich do akceptacji Wojewody Dolnośląskiego.
12. Podsumowanie akcji opiniowania wniosków kredytowych w woj. dolnośląskim.

IV. Zadania gmin w procedurze szacowania szkód.

1. Po dokonaniu rozpoznania, co do zakresu i charakteru niekorzystnego zjawiska atmosferycznego Prezydent, Burmistrz, Wójt występuje z wnioskiem do Wojewody o powołanie komisji gminnej, dając propozycję imienną jej składu, funkcje poszczególnych osób oraz wskazuje przewodniczącego komisji. W piśmie musi znajdować się ocena sytuacji w gminie, w szczególności rodzaj zjawiska – zgodnie z definicjami zawartymi w ustawie z dnia 7 lipca 2005 roku o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U z 2005 r. Nr 150, poz.1249 ze zm.). Za właściwe zakwalifikowanie niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, które wystąpiło na terenie gminy / miasta odpowiada Prezydent, Burmistrz, Wójt. W niektórych przypadkach może być żądana informacja z IMiGW. Konieczne jest także zadeklarowanie, czy warunki atmosferyczne oraz faza wegetacyjna roślin umożliwiają lustrację upraw i rzetelne szacowanie szkód. Ponadto należy podać dokładny termin wystąpienia niekorzystnego zjawiska (od dnia do dnia), szacunkową ilość

gospodarstw uszkodzonych, szacunkową powierzchnię dotkniętą szkodą, szacunkowy % szkód w uprawach oraz ocenę szkód w środkach trwałych oraz zwierzętach.

Jednocześnie Prezydent, Burmistrz, Wójt zwraca się z prośbą o wszczęcie postępowania związanego z uruchomieniem preferencyjnej linii kredytowej. Pismo to do wiadomości otrzymuje przewodniczący właściwej komisji rejonowej. Komisja powołana przez Wojewodę składa się co najmniej z 3 osób mających wykształcenie wyższe albo średnie w zakresie rolnictwa, ekonomiki rolnictwa, rybactwa. W przypadku szacowania strat w budynkach – w skład komisji powołanej przez Wojewodę powinna wchodzić, co najmniej 1 osoba posiadająca wykształcenie i doświadczenie zawodowe w budownictwie. Zarządzenie wydawane dla konkretnej gminy, na wypadek określonego rodzaju niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.

2. Zbieranie wniosków rolników w sprawie przeprowadzenia szacowania wraz z informacją o poniesionych stratach. Za poinformowanie rolników o terminie przeprowadzenia szacowania szkód odpowiada Prezydent, Burmistrz, Wójt.
3. Weryfikacja ogólnej powierzchni gospodarstwa rolnego i powierzchni UR w oparciu o dane będące w posiadaniu gminy.
4. Sporządzanie indywidualnych protokołów szkód u rolników w oparciu o lustrację w terenie (należy uważać, aby w protokole wpisać osobę, która faktycznie jest właścicielem/dzierżawcą gospodarstwa oraz miejsce jego zamieszkania). Protokół należy wypełnić pismem drukowanym z największą starannością, ponieważ wszelkie błędy rodzą dalsze problemy i konsekwencje! Protokół wypełniamy zgodnie z obowiązującym wzorem przekazanym przez właściwą komisję rejonową. Protokoły muszą być podpisane czytelnie.
5. Komisja gminna opracowuje zbiorczy protokół szkód, zawierający informacje potrzebne do uruchomienia preferencyjnej linii kredytowej oraz imienny wykaz rolników. Wzór tych dokumentów przekaże właściwa komisja rejonowa.
6. Obowiązują wzory dokumentów jednolite dla całego województwa dolnośląskiego. Indywidualne protokoły szkód gmina sporządza tylko w formie papierowej, natomiast zbiorcze protokoły strat – w formie elektronicznej (Excel) oraz papierowej.
7. Przewodniczący komisji gminnej lub osoba przez niego upoważniona sporządza protokoły indywidualne oszacowania szkód w dwóch egzemplarzach i przekazuje jeden dla producenta rolnego, drugi właściwej komisji rejonowej. Oryginały protokołów indywidualnych rolników wraz załącznikami oraz oryginał zbiorczego protokołu strat (obowiązuje forma elektroniczna – Excel oraz papierowa) przekazuje przewodniczącemu właściwej komisji rejonowej. Po wykorzystaniu dokumenty powyższe trafiają do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego.
8. Protokoły szkód muszą być ułożone w segregatorach oraz ponumerowane w sposób zgodny ze zbiorczym protokołem szkód (imienny wykaz).
9. Protokoły indywidualne oraz zbiorcze muszą być podpisane czytelnie przez komisję gminną oraz Wójta / Burmistrza / Prezydenta. Ponadto na protokole zbiorczym należy podać osobę sporządzającą.
10. Ewentualne korekty protokołów indywidualnych dokonać może przewodniczący lub członek komisji. Osoba dokonująca korekty musi złożyć przy poprawce swój podpis.
11. W przypadku, gdy rolnik posiada grunty w kilku sołectwach na terenie tej samej gminy, wówczas komisja sporządza jeden protokół indywidualny dla tego rolnika.
12. Na oszacowanie strat i sporządzenie dokumentów komisja gminna ma czas maksymalnie 60 dni od zawiadomienia Wojewody o wystąpieniu niekorzystnego zjawiska. Przekazanie dokumentów do komisji rejonowej musi nastąpić niezwłocznie po sporządzeniu dokumentacji.

13. Za dzień stwierdzenia skutków niekorzystnego zjawiska należy przyjąć datę wystąpienia gminy do Wojewody o powołanie komisji gminnej do spraw szacowania szkód.
14. Przy stratach w budynkach należy przyjąć uproszczony kosztorys strat dla każdego rolnika.
15. Komisja gminna sporządza zbiorczy protokół szkód, który zawiera nazwiska poszkodowanych, adresy zamieszkania, wykaz uszkodzonych upraw, budynków, maszyn i urządzeń, plantacji wieloletnich oraz wysokość szkody, wg wzoru przekazanego przez komisję rejonową. Szkody od uderzenia pioruna muszą pozostawiać bezsporne ślady tego zdarzenia i być udokumentowane protokołami straży lub policji.
16. Po zawiadomieniu gmin przez Wydział Nieruchomości i Rolnictwa o wyrażeniu zgody przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na uruchomienie linii kredytów kłęskowych dla poszkodowanych, Urząd Gminy (Miasta i Gminy, Miasta) zawiadamia rolników o tym fakcie a następnie zbiera wypełnione wnioski kredytowe wraz z wnioskami rolników o wydanie opinii Wojewody. Zbiorczo przekazuje się je do komisji rejonowej celem przygotowania projektu opinii. Wzór wniosku o wydanie opinii Wojewody przekazuje właściwa Komisja Rejonowa.

V. Zadania Komisji Rejonowych oraz Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w procedurze szacowania szkód.

1. Oddelegowanie pracowników DODR do prac komisji.
2. Przygotowanie danych (ceny, plony, wyliczenie kwoty obniżonego przychodu) niezbędnych do wyliczenia szkody.
3. Współpraca z komisjami gminnymi oraz zapewnienie nadzoru merytorycznego nad pracami komisji gminnych.
4. Rozstrzyganie spraw spornych w terenie dotyczących szacunków strat oraz w niektórych przypadkach uczestnictwo w lustracji w terenie.
5. Weryfikacja sporządzonych przez zespoły gminne protokołów oszacowanych szkód (indywidualnych oraz zbiorczych).
6. Sporządzanie raportów z terenu działania komisji, będących podstawą do ubiegania się o preferencyjne linie kredytowe „kłęskowe”.
7. Przygotowywanie projektów opinii do wniosków rolników ubiegających się o kredyty preferencyjne „kłęskowe”.
8. Prowadzenie rejestru wpływających wniosków oraz wypisanych opinii do kredytów kłęskowych.

Wyjaśnienie:

Pojęcie niekorzystnego zjawiska atmosferycznego: susza, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę nie jest równoznaczne z określeniem „stanu kłęski żywiolowej”, o której mowa w ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie kłęski żywiolowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.).